

svoje strane slabi socijalno-revolucionarne sklonosti seljačkih i nižih građanskih slojeva.

Borbu za narodni jezik i uopće borbu za narodnu kulturnu i političku individualnost možemo najbolje shvatiti, kad znamo, tko je vodi. U našem slučaju ta je borba trebala da zaštiti domaće intelektualce od presizanja sa strane tuđinaca, bilo Germana, bilo Mađara, koji su krajem XVIII. i početkom XIX. stoljeća počeli da u sve većem broju zauzimlju istaknute položaje u Hrvatskoj. Veliku važnost ovoga činioca za politički razvitak Hrvatske možemo razabrati već iz događaja, koji su prethodili Nagodbi. Treba znati prije svega, da je pored svjetovnih intelektualaca iz građanskih i seljačkih redova bilo u građanskoj Hrvatskoj na početku XIX. vijeka oko 1200 svećenika i oko 20.000 plemića. Sasvim je razumljivo dakle, da se na velikoj skupštini 1848. u Zagrebu, uoči građanskog prevrata, među ostalim postavlja i zahtjev, da »odmah od sada sve domaće časti od najveće počamši, tako duhovničke kao i svjetovne, ne smije drugi imati i obnašati, nego samo sinovi trojedne kraljevine«.

Iz zakonâ, koji su dolazili poslije tih izjava, a posebno kasnije iz same Nagodbe, jasno se vidi, da je intelektualcima onoga doba bilo u prvom redu stalo, da osiguraju za sebe ona područja državnog života, za koja su se oni u toku svojih nauka naročito spremali. Iz tih razloga, kao i iz okolnosti, da građanski sloj još nije bio dovoljno razvijen, ni dovoljno utjecajan, ti prvi zakoni, koji određuju političke odnose između Hrvatske i Ugarske poslije revolucije, potpuno mimoilaze problem ekonomske nezavisnosti Hrvata, a osiguravaju naprotiv da